

Myrbräcka finns på den svenska rödlistan över hotade arter i kategorin sårbar (VU). Den är även fridlyst. Myrbräcka ingår i EU:s habitatdirektiv, vilket innebär att Sverige åtagit sig att skydda arten inom nätverket Natura 2000.

Förr fanns myrbräcka på åtskilliga lokaler i Götaland och Svealand. De enda nutida lokalerna i Götaland finns i Västergötland, där den finns kvar på två av totalt fem kända lokaler. I Svealand finns en aktuell lokal i Dalarna.

Myrbräcka är en flerårig 10–30 cm hög ört. Den blommar från juli till september med gula blommor som sitter få tillsammans i toppen av stjälken. Blommorna är 2–3 cm breda och är oftast rödprickiga. Foderbladen är nedböjda och håriga. Blommorna har en något unken doft.

Myrbräckan har lancettformade blad och stängeln är ullhårig och oftast rödhårig. Den bildar kloner med hjälp av utlöpare och ett ytligt system av jordstammar.

Rödlistan

Den svenska rödlistan upprättas av ArtDatabanken och fastställs av Naturvårdsverket. Listan uppdateras vart femte år. I rödlistan klassificeras växter och djur i olika hotkategorier beroende på hur stor risken är att arten ska försvinna ur landet.

Rödlistans kategorier:

RE – Försvunnen

CR – Akut hotad

EN – Starkt hotad

VU – Sårbar

NT - Missgynnad

DD - Kunskapsbrist

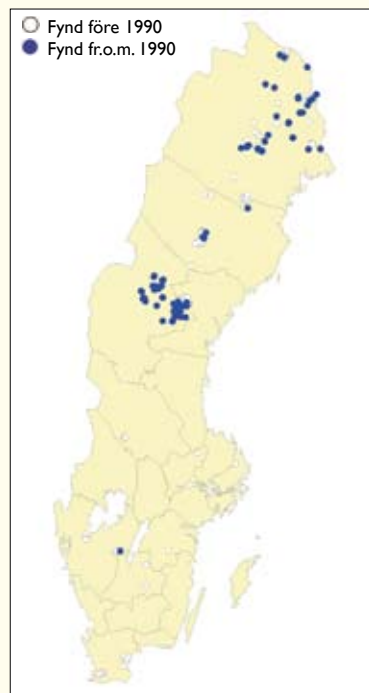
Foto: Åke Svensson

Myrbräcka

är som namnet antyder en myrväxt och har stark förkärlek till källpåverkade miljöer. I söder uppträder den enbart i starkt kalkpåverkade kärr medan den i norra Sverige är något mer anspråkslös vad gäller kalkhalten. Här påträffas den dessutom ofta i källstråk med järnockrautfällning. En vanlig typ av kärrsamhäl- len med myrbräcka i norra Sverige är frodiga, källmatade starrkärr med sjöfräken och inslag av arter som kärrdunört, vattenklöver, madrör och ängssyra.

Myrbräckans växtmiljöer har särskilt i norra Sverige utnyttjats intensivt för myrslätter vilket starkt gynnat arten. Efter biotopvårdande vasslätter på en lokal i Västergötland mer än tiotubblades antalet blomstänglar, och ett försök med att röja bort dvärgbjörk i norra Sverige resulterade i en fördubbling av antalet blommande plantor. Blottläggningen av torvtäcket (t ex genom bete eller slätter) är uppenbarligen viktig för etableringen av nya fröplantor. Utanför Norden är myrbräcka ingen exklusiv myrväxt utan växer i flera andra miljöer som på flod- stränder och i olika typer av tundra präglad av uppfrysning.

Myrbräcka tillhör de arter som drabbats hårdast av myrdikning. På grund av sin känslighet kan även små ingrepp få allvarliga konsekvenser. Även igenväx- ning efter upphörande bete eller slätter missgynnar arten.

Myrbräcka återfinns även i alla våra nordiska grannländer.

Om du vill läsa mer om myrbräcka eller om flora- övervakning kan du besöka följande hemsidor:

Svenska Botaniska Föreningen:
www.sbf.c.se

ArtDatabanken:
www.artdata.slu.se

Naturvårdsverket:
www.naturvardsverket.se

Länsstyrelserna:
www.lst.se

Floraövervakning

Sveriges miljömål slår fast att alla arter ska förekomma i livskraftiga bestånd. Att kart- lägga förekomsten av hotade växter är en viktig del i arbetet med att bevara arter och biologisk mångfald.

Projekt Floraväktarna är ett nätverk av växt- och naturintresserade personer som besöker de hotade arternas växtplatser för att räkna antalet plantor, upptäcka eventuella förändringar eller andra oroande faktorer. Floraväktarnas rapporter ligger till grund för en del av miljöövervakningen

och floravårdsarbetet i landet.

Andra viktiga delar i bevarandearbetet är nätverket Natura 2000 och arbetet kring åtgärdsprogrammen.

Naturvårdsverket har gett länsstyrelserna i uppdrag att ta fram åtgärdsprogram för ett antal hotade kärlväxter som inte klarar att överleva utan särskilda åtgärder. Programmen är inte formellt bindande men syftar till att vara vägledande för arbetet med att bevara dessa arter i landet.

Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest

skyddsvärda naturområden. Natura 2000- områden finns i alla medlemsländer och ska hejda utrotningen av arter och livsmil- jöer. Ett fyrtiotal av Sveriges kärlväxter in- går i nätverket.

Vill du veta mer om floraövervakning el- ler informera om någon lokal för myrbräcka hör gärna av dig till margareta.edqvist@telia.com som är samordnare för Floraväktarna.

Vill du diskutera kring skötsel eller åtgärder för en specifik lokal kontakta din länsstyrelse.

Svenska Botaniska Föreningen
ArtDatabanken